

Titel: IX

Citation: "IX", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e338036/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

002E

1849.

Beretning

N° 479.

Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Qvædre og Fem og Tredivs (1394) Møde.

(Des endelige Behandling af Sagen. Mandag d. 54.)

Formanden: Det forekommer mig rigtigst, at den ærde Taler gaar temmelig vist udenfor Sagen.

Grundtvig: Det gler jeg vist ikke, thi jeg saar lige ved Sagen.

Formanden: Det foresom mig, at den ærde Rigsdagsmand gik ind paa hele Repræsentationsforøgelsesmaalet.

Grundtvig: Nu er jeg naar sagtens. Jeg kan ikke tænke mig nogen anden fretselig Redning af Kruden, end at Regjeringen i saa Tilfælde oplyser Landstinget saaledes, indtil der bliver et Landsting, der kunde endes med Rigsdagens og Regjeringen, og for at det kan ske med mindst Vælgbarheden ikke indskrænkes inden for senere Grundloste, saa at det kan være, at den eneste Gidsel, der blev tilbage i et saadant Tilfælde, var, at det var et saadant Spørgsmaal, hvad der skal forhaand ved direkte Stat til Staten og Kommunen.

Brink-Schibye: Den agtede Høi kongerigt Rigsdagsmand (Lsherrning) har gjort mig den Høi at nævne mit Skrift. Da jeg deri vilde give en Fremstilling af de Verber, der paaahvile Verberne i Danmark, saa anbaar jeg det allerede i sin Orden at henvise berill Tienden og uoville dens Oprindelse, Veien og Omfang, og da jeg samtlige der ganske Delaf af det constitutionale Hærforsø og af det privilegerede Hærforsø Statter og Kjøber, saa at den beredelige Hærforsø kunde se, maatte jeg ligesom tilagge et Hærforsø af Tiendensforholdene, Hærforsø jeg dog vilde forstaa angaa Landstinget. Hvad nu angaaer, om Tienden er at anse som Stat, saa jeg vedgjænte mig den Mening, at den Del af samme, som tilhøder Skjøttheden, er Stat; thi Staten kender de Skjøtthede ikke lige ud af Stattheden, men ved den Kjøst, som Bonden af sine Jærdens Udbytte maatte erlægge under Kjøstet Hærforsø. Saaledes tænkte jeg, da jeg Hærforsø min lille Bog, og det, hert er sagt, kan ikke forandre min Mening.

Cultusministeren: Jeg skal tilføie mig den Bemærkning, at først Staten anvender denne eller hils Inddags, er den ingenslunde direkte Stat. Der har været Lidet, da Staten lænner en hert Del Umbedsmænd berodt, at Kongen gav den Indvinding paa at nyde saa og saa meget af Hærforsøtheden; men berodt er denne Lidt ingenslunde erklæret for en direkte Stat til Staten. Det er ogsaa muligt, at Staten lænner Umbedsmænd ved at tilføie dem Sagen af Del af Demainer; men berodt vilde Demainerne ikke direkte Statter til Staten, og det er netop det Begreb, der tages om. Demærk, med Hensyn til hvad den ærde Rigsdagsmand for Hærforsø Hærforsø det District (Grundtvig) bemærkede, vil jeg just ikke ansee det for foretids nødvendigt at gjøre opmærksom paa, at om man end ikke vil indbringe Ministeriet selv at gjøre Hærforsø paa en uafhængig Hærforsø, er det dog meget Hærforsø at forde af Ministeriet, at det skal forelægge Hans Majestæt en Hærforsø til Sanction, hvort Grundloste for Vælgbarheden til den ene Del af Hærforsørepræsentationen henhæder som et saadant Spørgsmaal, som man først kan behandle paa en Waade, og som et vedrørende Ministerium i sin Tid kan fortælle paa en anden Waade for at rede sig ud af en Hemme. Jeg tror, at naar man overveier det uale, vil man have, at, hvis Ministeriet tænkte saaledes og gik ind i en saadan Tankegang, vilde man ikke have nogen Grund til at være tilfreds med Ministeriets Opfattelse af Begrebet af det constitutionelle Hærforsø.

B. Christensen: Jeg maatte tilføie, at jeg for min Deel jaaligt ved de Bemærkninger, jeg i dette Diekt har hørt af den ærde Cultusminister, som ved dem, han har fortalt om fremføret, eller ved den Underretning, han har fundet hos den næst ærde Rigsdagsmand for Rigsdagens Hærforsø District (Hærforsø), der vilde for ham forrige Gang, er hert i allerminste Waade rettet i den Overveidning, der jønt mig vedbragtes i Sagens Natur, og der oveniljøbet har været gode og værdige og lærde Autoriteter for sig, at Tienden ikke blot i sin Oprindelse, men ogsaa for det Allermeste i sin nærværende Behandling er en Stat enten til Staten eller Kommunen. Men jeg vilde tilføie, at saaledes som Sagen nu stiller sig, efter den bestemte Erklæring, Ministeren har givet med Hensyn til dette Spørgsmaal Indførelse paa Grundlovens hert Stilling for Regjeringen, er man næsten uale til mindre at lade sig behandle af Realiteten af Sagen. Jeg vilde derfor have ønsket, at den ærde Minister istedetfor at lade sig overbevise af Hærforsøret, som havde givet os denne Erklæring ved nærværende Debats Begyndelse; vi havde da vidt, hvad vi havde at holde os til, og havde kunnet hert os mange Ord og megen Tid. Indtilend ville vi fremindt have tilstrækkelig forvaret os med Fremtiden, forvaret vor Paahand om, at Tienden er i sin Beskaffenhed en Stat, og uden at jeg i mindre Waade vil tillade mig, hvad den ærde Cultusminister ikke har været fri for, navnlig ved Sagens forrige Behandling, at tale om Mangel paa Tro og Love hos Folk, der have oplyst Forhandlingerne anderledes end vi, skal jeg kun bemærke, at naar man i Hærforsø er klar over en Hærforsø fra denne Side, der til en anden Minister period skal have været sig saaledes, som Cultusministeren har sagt, og naar denne Waade, som jeg har paahæret, ikke er tilføie hert løst, men allerede forlangt er i Udsland, naar man kommer med et slikt Argument, forekommer det mig at være et meget dærligt og lidet passende Besværsmiddel. Jeg vil gjerne troe, at det ærde Ministerium de ligesom som de ærde Rigsdagsmænd, der ikke vilde vor Hærforsø, ere tidligere gaaede ud fra, at Tienden ikke var nærværende; men jeg vedt ogsaa, at de skulle troe, at vi Andre, der have den modfattede Hærforsø, ogsaa have haft denne tilføie, det er ikke mere, end hvad vi hertil kunne forde. Men naar nu dette Spørgsmaal, saa at sig, gjøres til en Hærforsø, for, at Ministeriet skal vedføre den Indførelse, det har erklæret at ville give Grundloven, naar det forelægges den for Hans Majestæt Kongen til Sanction, er det for dem, der tænke som vi, og navnlig saa sig erklæret det paa den ærde Høi kongerigt (Lsherrning) og paa mine egne Begreb, saa er det for os et Skuffelse, at vi for dette Spørgsmaal ikke vilde bringe Ministeriets Stilling til Grundloven eller denne selv i Fare, og jeg for min Deel skal derfor heller ikke længere holde paa mit Hærforsøforslag, men indbringe mig til at forvare troe, at den forekommende Væring paa usgaa Waade drøges tilføie ind og i Fremtiden med Hensyn til Hærforsø Hærforsø af Tiendens Veien som Stat; thi det er Regret, hvormed i kommenten Lidet kan blive meget alvorlige og hertilrige Spørgsmaal, som vi ikke vilde have præjudiceret hert. Jeg tager saaledes mit Hærforsøforslag tilbage.

Grundtvig: Jeg optager det. Da Lidet var saa langt fremføret, og flere Talere endnu ønskede at ytre sig, udsattes den videre Behandling og Hærforsøningen over denne Paragraph til næste Møde, der berammes til den forrige Dag, Fredag Formiddag Kl. 11, Hærforsøens endelige Behandling fortal.